

Izhaja:

10., 20. in 30. dan vsakega meseca; ako je ta dan nedelja ali praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto za bolj premožne 2 goldinarja; za manj premožne rodoljube pa 1 gl. 50 kr.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvu „Mira“ v Celovcu.

Leto XIV.

V Celovcu, 30. kimovca 1895.

Štev. 27.

Vabilo.

Katoliško-politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem napravi

javen shod

v nedeljo dne 6. vinotoka t. l.

pri „Kramarju“ v Hodišah, začetek popoldne ob 1/2 4. uri.

Govorilo se bo o političnih in gospodarskih zadevah. Posestniki naj se udeležijo tega shoda v obilnem številu.

Odbor.

Profesor Josip Lendovšek †.

Slovenska domovina je zgubila zopet zvestega sina. Na Malem Strmcu pri Vrbi je, še le 42 let star, umrl čast. gosp. Josip Lendovšek, c. k. gimnazijski profesor v Beljaku, slovensk pisatelj, prezaslužen in navdušen rodoljub, zapustivši soprogo in štiri nepreskrbljene otročiče. To v igred meseca malega travna lotila se ga je bolezen v želodcu, ktere je sledila mrzlica, iz ktere se je izcimila naposled snuica. Bil je že nekoliko okreval, pa na nekem izletu se je zopet preveč pregrel, na to pa hitro ohladil, in sedaj se je bolezen povrnila ter se ni dala več pregnati. V nedeljo dne 22. kimovca smo ljubega nam pokojnika spremljali k zadnjemu počitku iz Malega Strmca v Dvor. Pogreb je bil veličasten: udeležilo se ga je okoli 2000 oseb vseh stanov, 24 č. gg. duhovnikov, mnogo posvetne gospode, največ pa kmetov. Še dva redovnika sta mu prišla izkazat poslednjo čast: č. g. kapucinski gvardijan in č. g. vikar P. Gelazij Kobal iz Celovca. Družbo sv. Cirila in Metoda sta zastopala č. g. gospoda Tomo Zupan in Anton Žlogar, družbo sv. Mohorja č. g. gospoda prof. Ivan Hutter in dr. Jak. Sket, katoliško-politično in gospodar-

Josip Lendovšek †.

Milica, Slavica, Bogdan in Ciril imenujejo se sirote, ki žalujejo ob odprtem grobu svojega ljubljenega očeta. Ali ne povedo ta imena dovolj, koga so včeraj popoldne v Dvoru ob Vrbskem jezeru izročili materi zemlji? Zares! bil je to jeden najplemenitejših sinov matere Slovenije. Ono mladeniško navdušenje za sveto narodno stvar, ktere ga se je bil kot dijak celjske gimnazije navzel v družbi svojih vrstnikov, ostalo mu je v srcu do konca dni in vodilo je vse njegovo delovanje.

Prišedši zgodaj v potujčeno mesto, bila mu je sreča toliko mila, da je mogel tam na gimnaziji učecim se rojakom zasajati v srca ljubezen do sladke matere govorice. Kako je to umel, pričajo nam njegovi dijaki, kterih nekteri že delujejo kot duhovniki med narodom, drugi pa med vseučiliščno mladino slovensko zavzemajo prva mesta. Pripovedovali so mi — in kdor je poznal pokojnega Josipa Lendovška in njegovo blago srce, verjel bode to prav rad — da so bili trenotki, ko je učencem svojim s solzami v očeh govoril o krasoti slovenskega jezika in o dolžnosti vsacega rojenega Slovenca, da se posveti v čarobne tajnosti njegovega skladoslovja. Kolikor mu je dovoljeval učni načrt, poučil je svoje učence tudi o kulturnem pomenu Slovanstva in govoril o tem vedno s takim notranjim prepričanjem, da so besede njegove segale globoko v srca.

Ustanovivši si domače ognjišče, dal nam je lep vzgled, kako mora ravnati mož, kteremu rodoljubni čuti niso samo puhle pene. Bodemo-li verovali v rodoljubje moža, ki kot politik, pesnik ali

sko društvo za Slovence na Koroškem pa gg. predsednik in podpredsednik. Pogrebno opravilo so izvršili trije g. župniki: Gregor Einspieler, Virnik in Kolarič, kterim je asistiralo še devet drugih cerkveno opravljenih č. gg. duhovnikov. Krsto so nosili osmeri slovenski kmetje, ob stranéh so pa slovenski kmetski fantje nosili vence, kterih je bilo lepo število. Nad odprtim grobom je č. g. župnik in poslanec Gregor Einspieler spregovoril nekaj lepih in ginljivih besed. Omenil je med drugim, kako lepo in krščansko je živel pokojnik, kako da je ljubil svojo domovino in rod, in kako rad da bi bil pomagal posebno našemu ubogemu kmetskemu stanu do boljšega blagostanja; povedal je pa tudi, koliko preganjanja in zasledovanja je moral pokojni pretrpeti od strani naših političnih nasprotnikov, kakor je to že usoda vseh poštenih slovenskih sinov, ki svoje domovine in svojega rodú nočejo zatajiti. Pri pogrebu so bili beljaški profesorji v uniformi in mnogo dijakov, ki so svojemu bivšemu učniku zapeli na grobu lepo žalostinsko-nagrobniico. Pogreba se je udeležil tudi pokojnikov brat č. g. župnik in mnogozaslužni pisatelj slovenski Miha Lendovšek iz Makol na Štajerskem. Po pogrebu so bile litanije, v ponedeljek potem pa maše zadušnice v Dvoru in na Peravi pri Beljaku.

Pokojni je bil rojen v Rogateu na Štajerskem. Šolal se je v Celju, višje gimnazijske razrede pa je dovršil v Mariboru. Podpiral ga je njega brat Miha Lendovšek, sedaj župnik v Makolah, največ pa si je z lastno močjo dalje pomagal. Vseučilišče je pohajal v Gradcu, kjer se je učil klasiške in slovanske filologije. Po dovršenih izpitih je bil suplent na I. državni gimnaziji, nató pa je dobil službo profesorja v Beljaku.

Leta 1890. je izdal v c. k. šolski zalogi „Slovensko slovnico (slov. Elementarbuch) za srednje šole in učiteljsča“ in spisal kratak navod, kako se naj po njegovi knjigi poučuje.

Drugi del te knjige: Čitanka za Nemce, ki se učé slovenski, je ostavil v rokopisu.

Zbiral je povesti in pesni za mladino iz Jarnikovih spisov (za Ciril-Metodovo družbo, kar pa še ni prišlo na svetlo). Sploh je bil na polju leposlovja pridno delaven in je spisal več krajših beletrističnih spisov, ki se pa po večini nahajajo še v njegovi zapuščini v rokopisu, ktere bode pa treba dati pregledati ter prirediti za tisk.

pisatelj deluje za veljavo slovensčine, v svoji rodolini pa materno svojo govorico potiska v kot? Ali je mogoče misliti, da oni odkritosrečno misli in čuti s svojim narodom, ki svojo deco odgaja v tujem duhu? Pokojni Josip Lendovšek, oženivši se vsled srčnega nagnenja z Nemko, spoznal pa je takoj tudi dolžnost, ustvariti iz nje družico, ktera bi deco njegovo odgajala v narodno-slovenskem duhu. Zato pa Milica, Slavica, Bogdan in Ciril niso po njem podedovali le slovanskih krstnih imen, temveč tudi slovanska srca, ktera dalje razvijati bode sveta oporoka njihove matere Ljudmile, vedno zveste in udane družice pokojnikove.

Ime pokojnikovo imenovalo se je redkokedaj v slovenskih časnikih. Kdor bi pa mislil, da tega zaslužil ni, motil bi se silno. O družih okoliščinah bil bi Josip Lendovšek brzkone odločujoče posezel v politično življenje slovenskega naroda. Imel je zato vse sposobnosti. Odličan govorniški dar, za vse blago razumljivo srce, neutrudljiva delavnost, neupogljiv značaj, vzgledna uglajenost in ljubeznjivost v občanji: vse to so bile lastnosti, ki so ga dičile. Ako se vender javnega življenja ni udeleževal, pripisati je to skrbi za svojo ljubljeno rodbino in pa prepričanju, da bi bila beljaška gimnazija izgubila v njem unetega poučevalca slovenskega jezika. In izgubila bi ga bila gotovo. Saj so narodni naši nasprotniki, ki, žal! na Koroškem posredno uplivajo tudi na ukrepe učne uprave, komaj čakali, da bi bili našli povod za pokojnikovo premestitev „kam za Karavanke“. Res so mu z denuncijacijami nakopali trikrat disciplinarno preiskavo; a blagi pokojnik vršil je dolžnost svojega poklica tako vzgledno, da ste dve teh preiskav končali s pohvalnima dekretoma.

Ko je prišel na Koroško in videl, kako je tu slovensko ljudstvo zapuščeno, zanemarjeno in zatrto, pokazal je svoje rodoljubno srce s tem, da je jel takoj delovati ter je na tihem potem tudi v resnici mnogo storil za probujo in prosveto národa. Zdaj, ko mu nasprotniki ne morejo več škodovati, smemo povedati, da je tudi „Miru“ pridno dopisoval. Mnogo se je trudil za družbo sv. Cirila in Metoda; sploh je vedno deloval z nekakim posebnim navdušenjem, a več nego so mu njegove telesne moči pripuščale. Storil je za naš narod mnogo. V družini je bil zelo prijazen, ljubeznjiv in postrežljiv, zato je bil obče priljubljen in koroški Slovenci ohranili ga bodo vedno v najboljšem spominu. Naj torej v miru počiva, blaga duša! Svetila mu večna luč!

V imenu sorodnikov in slovenske rodoljubne stranke izrekamo prisrčno hvalo in zahvalo vsem udeležencem, posebno pa prečastiti duhovščini in drugim posestnikom in fantom, ki so pokojnemu zadnjo čast skazali; posebne pohvale in zahvale pa je vredna spoštovana gospa Weinländer-jeva, ki je pokojnemu zadnje tedne njegovega življenja tako požrtovalno in ljubeznjivo stregla. Naj jej Bog poplača njen trud!

„Stranka prihodnosti.“

To ponosno ime si daje dr. Steinwenderjeva nemško-narodna stranka. Poglejmo, ali je na tem kaj resnice? Res je sicer, da bo ta stranka pri bodočih volitvah nekaj sedežev pridobila, ktere bo nemškimi liberalcem vzela. To pa ne bo zasluga nacionalcev ali pa priznanje njih vrline, ampak je pripisati sprijenosti, otrplosti in propadu liberalizma in njegove stranke. Ljudstvo je spoznalo, da so mu gospodarska načela liberalcev v škodo, da imajo liberalci v prvi vrsti pred očmi korist velikašev, kapitalistov, bogatih Judov. Zato jim več ne zaupa in beži pod druge strehe. Eni postajajo antisemiti ali krščanski socialisti, drugi pa, kterim krščanska vera ni priljubljena, se zbirajo pod narodnimi prapori. To je uzrok, da narašča nemško-narodna stranka. Če pa stranka narašča, iz tega še ne sledi, da ima tudi prihodnost. Če gospodskemu mladeniču bogati oče umrje, je tudi nekaj časa imeniten gospod, dokler je namreč še kaj oče-

Ako pa se Josip Lendovšek ni udeleževal javnega življenja, s tem še ni rečeno, da ni bil vedno na braniku za sveta naša narodna prava. Od Pontablja do Celovca in od Roža do Gorenje Zilje ne najdeš zavednejšega Slovenca, ki bi pokojnika poznal ne bil in ki bi pri njem ne bil kdaj iskal sveta. V njegovem stanovanju podajali so si ob nedeljah kljuko vrli koroški rodoljube posvetnega in duhovskega stanú; zlasti pa so k njemu zahajali kmetovalci, ktere je ne le učil, temveč tudi bodril k možatemu postopanju v boju za narodne pravice, ter jim ucepljeval narodni ponos. Da je družba sv. Cirila in Metoda zamogla tako blagodejno razviti svoje delovanje po Kanalski, Ziljski in Rožni dolini, to je pred vsem zasluga pokojnikova, ki je — ker sam govoriti ni smel — drugim govornikom ob nje shodih spisal govore, ki niso le unemali, temveč tudi navduševali. In da si ga videl na takem shodu! Oči so se mu iskriale, lice mu je žarelo. Sveti ogenj domovinske ljubezni!

Poročila o zdravji Lendovškovem navdajala so me s skrbjo; vender pa nisem pričakoval, da bode tako zgodaj prestrižena nit njegovega blagega življenja. Srce mi je kravelo, ko mi ni mogoče bilo izkazati mu poslednje prijateljske ljubavi. Zato pa mu s temi vrsticami postavljam skromen spomenik. Vem, da je težko živeti tako vzorno, v usodo svojo udano in neutrudljivo delavno življenje. Josip Lendovšek bil je le jeden. Njegove kosti trohne sedaj v zemlji slovenski, ktero je neizrekljivo ljubil do zadnjega izdihljeja blage svoje duše. Slučaj je nanesel, da ravno v Dvoru ob Vrbskem jezeru, v tej zadnji trdnjavi slovenski proti navalu nemškega življa. Daj Bog! da se krog njegovega

tovega denarja pri hiši. Če pa ne zna gospodariti in le zapravlja, bo kmalu vse pognal in tedaj neha biti slaven in spoštovan mož. Ravno tako se ne vé, ali bodo nacijonanci dolgo let obdržali tiste mandate, ktere bodo zdaj po liberalcih podedovali. Nemškonacijonalna stranka, kakor jo mi poznamo, bo morala še dolgo v politično šolo hoditi, še dolgo se bo morala čistiti v vicah političnih bojev, prej da bo iz nje kaj prida, če bo sploh kedaj. Mnogi Nemci jo hvalijo, ker je v narodnih vprašanjih odločna in se odlikuje s posebno strastnim sovraštvom do drugih narodov. Pa ravno to je njena slaba stran: Avstrija je mnogojezična država, Slovani so v večini; protislovanska politika, kakor jo nemški nacijonanci hočejo, je pri nas nemogoča. Zato pa nobena vlada, ki se hoče obdržati, ne more Steinwenderjevcev vzeti v svojo večino. Oni so tedaj že naprej obsojeni, da morajo v manjšini in opoziciji ostati, v tem položaju pa svojih namenov ne morejo doseči, svojim volilec sploh ne morejo veliko koristiti. Avstrijski Nemci so pa od nekdanjajeni, da jih vlade božajo in jim povsodi prednost ter najboljše službe dajejo. Zato je naša misel, da se bodo Nemci kmalu naveličali, za dr. Steinwenderjem hoditi, ako jih ne bo znal voditi v tiste visočine, kjer je lahko in prijetno življenje. In če bi res nacijonanci po kaki nepričakovani sreči dospeli do ministerskih stolov, kako dolgo bodo pa na njih sedeli, če se držijo sedanjih načel? Med slovanskimi narodi bi se vzdignila taka burja, da bi te prenapetneže hitro proč popihala. Ali so potem res „stranka prihodnosti“? Morali bi prej ves svoj oholi narodni program predelati in priznati ravnopravnost Slovanov, še le potem bi bilo mogoče, prepustiti jim par ministerskih stolov. Zato smo pa rekli, da mora ta stranka še dolgo hoditi v politično šolo.

Nekateri Nemci se nacijonalcem tudi zato približujejo, ker od njih pričakujejo, da bodo bolj pošteno vladali, kakor so liberalci, da ne bodo toliko skrbeli za judovske bogataše, ampak tem več za delavne stanove, mestjane, kmete in delavce. Nemški nacijonanci to res obetajo, pa mi nemamo prave vere v njihove obljube. Na svojih shodih govorijo le malo kaj o gospodarskih zadevah, toliko več pa udrihajo po Slovanih in duhovnikih, kakor so to znali tudi liberalci. Če bi bili res prijatelji ljudstva in mu želeli pomagati, potem bi morali biti najhujši nasprotniki liberalcev, ki so največ krivi sedanjih slabih časov; namesto tega pa vidimo na Koroškem, da so si liberalci in nacijonanci najboljši prijatelji, kjer se gre zoper duhovščino, zoper Slovence in zoper krščansko stranke. Sicer pa imajo nacijonanci mnogo takih ljudi v svoji sredi, katerim je kmetovo blagostanje deveta briga. Koliko je teh gospodičev, ki z nekim prismojenim fanatizmom gorijo za nemško slavo in za Bismarcka, ubozega nemškega kmetiča ali delavca pa nikdar ne prašajo: „kako se ti godi? kaj imaš v piskru? kje te čevlji žuli?“ Kar imajo nacijonanci dobrega v svojem gospodarskem programu, to so prepisali iz programa katoliških konservativcev in krščanskih socialistov; kar je pa slabega, to je njih lastnina. Sicer pa ne kažejo nobene resne volje, da bi res kaj koristnega storili za nižje stanove. Ves čas potratijo z upitjem o „zatrtem nemštvu“ in o „nemški posesti, ki se mora braniti“. Tako daleč

groba ne razprostré kedaj grob naše narodnosti v prekrasnih ondodnih krajih! Da do tega ne pride, naj posnemajo vsi, ki so bili soborilci njegovi, vsi, katerim plamt v sreih iskra domovinske ljubezni — pokojnega Josipa Lendovškega.

V Cerkljah, dné 23. kimovca 1895.

Ivan Hribar.

Smešničar.

Neki voznik je dohitel ženkico, ki je nosila težko košaro na glavi. Žena se mu smili in reče jej na voz sest. Ženska se skobaca v voz, košaro pa na glavi obdrži, namesto da bi jo poleg sebe v voz postavila. Ko jo voznik vpraša, zakaj bremena ne odloži, mu odgovori: „Saj ste tako zadosti dobri, da mene peljate; tega ne morem zahtevati, da bi še moj jerbas vozili.“

Kristjan: „Zakaj ste si vzeli še drugo ženo? saj je prva še mlada in lepa.“

Turk: „Tega vi kristjani ne zastopite: Ko sem imel eno samo ženo, se je vedno z menoj prepirala; zdaj ko imam dve, se prepirate med seboj in pustite mene pri miru.“

Neki kmet je v mestu šel v tisto prodajalnico, kjer očala prodajajo. Dali so mu jih vsakovrstnih ter časnik v roke, da bi se videlo, skozi ktere bo najboljše bral. Pa kmet ni mogel brati z nobenimi očali. Nevoljen reče nazadnje prodajalec: „Vi morda sploh ne znate brati?“ Kmet zareži: „Trap! ko bi jaz brati znal, potem očal ne potrebujem.“

pa njih pamet ne seže, da bi spoznali, da bi se nemška posest ravno s tem najbolj utrdila in zavarovala, ako bi se povzdignilo blagostanje med nemškim ljudstvom. V ta namen pa bi morali v gospodarskih težnjah več resne volje pokazati, kakor se je do zdaj zgodilo. Ako pa nacijonalna stranka tega ne stori, potem bo na stran potisnjena, ne bo več ona „stranka prihodnosti“, ampak krščansko-socialne stranke se bo ljudstvo oklenilo.

Je pa še ena druga stranka, ki bo z nacijonalno v konkurencu stopila, t. j. se z njo poskusila, in to je nemška katoliška stranka. Nemški narodnjaki so v liberalnem, brezverskem duhu izrejeni, ne marajo za cerkev in duhovnike in tudi o verski šoli nočejo nič slišati. Kar je pa še vernih kristjanov med Nemci, tisti ne bodo odjenjali od svoje tirjatve, oni bodo vedno na to tiščali, da se ima mladina izgajati (izrepati) v krščanskem duhu. Kdo vé, če ne bo kedaj večina nemškega ljudstva na krščansko stran stopila; in če se to zgodi, potem bodo nacijonanci na stran postavljeni in spet ne bodo „stranka prihodnosti“.

Baharije nemških narodnjakov so torej le površno in malo utemeljene. Koliko ima njih stranka bodočnosti, to je odvisno edino le od njih modrosti in previdnosti, v koliki meri namreč da bodo svojo narodno domišljavost popustili in se slovanskim tirjatvam približali; v koliki meri da bodo res kapitalizmu nasproti stopili in skrbeli za blagor vsega ljudstva, pred vsem za blagor delavnih stanov; in v koliki meri da bodo, brezverstvo popuščaje, približali se katoliški cerkvi.

Dopisi prijateljev.

(Kronski darovi za velikovško šolo.) Franjo Dular, okr. živnozdravnik v Bosniški Gradski, nam je poslal 6 kron za velikovško šolo namesto venca na grob predragemu mu prijatelju pokojnemu g. prof. Lendovšku. — Preč. g. Jož. Peterman, župnik na Otoku, daroval je za gorenjo šolo 20 kron; duhovščina Št. Mohorske dekanije je zložila 60 kron; France Treiber, župnik v Št. Rupertu pri Velikovu, 20 kron; France Reš, trgovec na Rudi, 20 kron; France Štingl, provizor v Timenici, 20 kron; Franc Holec, kanonik v Velikovu, 20 kron; iz farovža na Vratih 5 kron; Srečko Kovačič, cand. jur. na Goriškem, 2 kroni; neimenovan dobrotnik 2 kroni; J. Drdlik, provizor v Št. Miklavžu, 2 kroni; slovenski kaplan namesto venca svojemu dragemu prijatelju prof. J. Lendovšku 10 kron; Fran Havliček, duhovni pomočnik na sv. Višarjah, 10 kron; Anton Šturm, duhovni pomočnik na sv. Višarjah, 10 kron; Marija Gangl na sv. Višarjah 2 kroni; Blaž Ožmolc, mlinar v Štriholcah, 1 krono. Skupaj 210 kron. Vsem presrečna hvala. Živeli nasledniki.

Iz Celovca. (Protest katoliško-političnega društva.) Dne 20. t. m. se je odposlala mil. g. nadškofu in papeževemu odposlancu Agliardi-ju na Dunaju sledeča brzojavka: Z vso udanostjo podpisano „katoliško-politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem“ protestuje s srdom zoper ostudne demonstracije sovražnikov naše sv. cerkve, ktere se danes v Rimu vršijo, slaveče predrzni cerkveni rop, ter Vašo milost prosi, sporočiti sv. očetu papežu Leonu XIII. tega društva neomahljivo zvestobo.

V Celovcu, dné 20. kimovca 1895.

Odbor katoliško-političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem.

Iz Brda na Zili. (Demokrati v Št. Mohoru!) Na svetu je mnogo nepotrebnega blagá. Med to tvarino štejem tudi socialne demokrate; in zdaj tembolj, ker sem bil dné 15. vel. srpana pri njih zborovanju v Št. Mohoru. Govoril je žid dr. Ingwer. Rekel je: Ko bi danes ustal mož, kateri je živel pred 100 leti, začudil bi se nad našim velikanskim napredkom in si mislil, da potem takem imamo zlate čase. Temu pa ni takó, ker imetje ljudstva ni enako razdeljeno. Če vi vsi, ki ste tukaj, imate 5 tisoč goldinarjev v žepu, je to vaša last; če pa stopi na enkrat baron Rotšild v vašo sredo, bo skupno premoženje v hipu poskočilo, na veliko milijonov goldinarjev, toda vam se zaradi tega nič boljše ne godi. Rekel je tudi, da se je ljudsko premoženje v teku 50 let podvojilo, ljudstvo pa vendar vedno bolj revno pastaja, strada in gládú umira; v to navedel je dokaze iz Angleške, Nemčije, Amerike itd. Nadalje je povedal, da ljudstvo vedno bolj trdosrečno postaja, da se nihče ne zmeni za reveže in delavce, med tem ko je papež Gregor I. tri dni žaloval, ker je zvedel, da je v Rimu en sam človek gládú umrl. Premoženje nahaja se samo v viših krogih in ljudstvo se hoče vedno neumno obdržati, zato je rekel že Tomaž Akvinski (?), da kmet mora imeti zdrave noge, močne roke in neumno glavo. Papež Leo XIII. pa so dali svoje premoženje Judom (?) v shrambo, namesto ljudstvu. Nadalje govoril je malo pohvalno od fabrikantov, ki imajo po večem nezdrave stanovanja za delavce itd. Nazadnje prišel je na volilno pravico in rekel, da 10.000 kmetov je ravno toliko vredno, kakor devet veleposestnikov, kateri volijo svojega poslanca na kegljišču s tem, da kateri prvi vseh devet kegljov pobije, tisti je voljen. Liberalce je tako-le prijel: Od kar naš

parlament obstoji, ni še bilo v njem tako malo-vredne stranke, kakor je liberalna. Razvila je sicer nemško zastavo, toda rudečo barvo je poteptala v blato, z rumeno si je mazala žepe in v črno je zdaj zavita. Potem je potegnil dr. Steinwenderju krinko z obraza in neusmiljeno praskal po njegovih plečih. Šmohorčanom to ni bilo prav. Celjsko gimnazijo je tudi omenil, toda rekel je, da je demokratom vse eno, kakšne so šole: nemške, slovenske, laške ali kitajske, samo omiko ljudstva si oni želijo. Rekel je, da so oni zoper vsako delitev premoženja in spet da je vsaki človek enako veliko vreden: naj poučuje ali izreja otroke ali svinje. — Drugi govornik bil je neki Beljačan — menim da Aigner ali Anger. Ta ni povedal nič novega, pripočel je demokratične časnike in ustov v njih društvo. Št. Mohorčanov se je več zapisalo, sicer pa menda nihče, dasiravno je bilo precej ljudi pri zborovanju. Tretji govornik gospod Šturm iz Št. Mohora sam ni vedel menda, kaj pravi, zato tudi jaz nič poročati ne morem razun tega, da jako slabo nemško zna. Posebnega upliva to zborovanje ne bo imelo, ker noben govornik ni povedal, kako naj se dela, da se bo ljudsko stanje in premoženje zboljšalo in kaj se naj stori v naš prid; toda ne bilo bi napačno, ko bi bil tudi od naše stranke prišel kak govornik. Če nasprotniki, ki imajo itak bolj učene ljudi med seboj, najemajo doktorje za govornike — ali naj se mi ž njimi merimo brez učenega govornika? Pazimo, da naše začeto delo ne bo na enkrat uničeno! Nebo itak ni več jasno!

Iz Kaple pri Dravi. Mislil sem, da bode kdo poročal o slavnosti, ktero smo tukaj obhajali dné 28. mal. srpana. Ali če ravno časnikom ne dopisujem, o tem vendar ne morem molčati. Častita gospoda Weis in Šitelkopf, oba iz naše fare, sta darovala tedaj prvo sv. mašo. Vreme je bilo lepo, ljudstva pa se je kar trlo, prostorna cerkev je bila do zadnjega kota natlačena in zunaj cerkve na pokopališču je bilo vse polno ljudstva. Kapla še ni videla toliko ljudi in jih brž ko ne tudi ne bo. G. župnik Čemer so imeli pridigo in so lepo govorili o dolžnostih in o plačilu duhovnika. Opomnili so med drugim, kako duhovnik prejme za ves trud in vso skrb velikokrat za plačilo le preganjanje in obrekovanje, kakor vidimo posebno sedaj v liberalnih časnikih, ki naj bolj vestne duhovnike preganjajo in obrekujejo. Ali častita g. novomašnika naj se ne vstrašita, saj čaka drugo lepo plačilo onkraj groba. Pri sv. mašah so peli prav lepo slovenski pevci iz Borovlj. Občudovati smo morali lepe glasove in tako izbornu petje. Ko bi le večkrat imeli priložnost, vdeležiti se takih slavnostij, kakor je bila ta dan.

Iz Rožne doline. (Kako liberalci gospodarijo!) V Svetnivesi so pred nekaj leti hoteli napraviti vodno zadrugo. Liberalni župan Krasnik ni mogel počakati, da se vodna zadruga postavno uredi, temveč je najel delavce, ki so kopali rove. Denar je dobil iz Strutzmanove ustanove in sicer 600 gld.; 600 gld. pa je deželni odbor posodil brez obresti, ki se imajo nazaj plačati v letnih obrokih po 60 gld.; toraj se dolg poravná v 10. letih. Prvi obrok bi se imel plačati lansko leto. Konec leta pa je g. Krasnik kot „kasier“ nepotrjene vodne zadruge terjal posestnike v Kapli pri Dravi, kateri imajo polje v mejah vodne zadruge, naj plačajo svoje doneske v teku 3 tednov in sicer je naložil veliko večje plačilo, kakor bi ga tirjati mogel, če bi bila vodna zadruga postavno potrjena. Enemu je naložil 70 gld., drugemu čez 60 itd.; tako da bi že posestniki v Kapli skoraj ves dolg sami poravnali, čeravno je bilo plačati samo 60 gld. Vendar nihče ni hotel plačati, ker so prej govorili, da bo plačilo za vodno zadrugo čisto majhno. Dolga pa ima nepostavna vodna zadruga okoli 860 gld. Nedavno je prišla komisija iz Celovca pregledovat delo in komisija je menda spoznala, da se vodna zadruga ne dá več napraviti. Zdaj pa se vpraša, kdo bo plačal dolg; vodne zadruge ni, toraj bo brž ko ne zadelo plačilo tiste gospode, ki so najeli delavce, to je v prvi vrsti g. Krasnik, župan v Svetnivesi. Ta pa se izgovarja na g. Schütza, ki je menda rekel, naj začnejo delo, kakor hitro dobijo denar iz Strutzmanove ustanove. No naj tedaj plača g. Schütz, saj ga je ravno zavolj zaslug za vodno zadrugo g. Krasnik imenoval častnim občanom. Pa pri javni seji se to ni moglo zgoditi, ker petero občinskih odbornikov zamore s prisego potrditi, da oni o tem imenovanju ničesar ne vedo. — Svetnaves ima tudi nekaj gmajne, svet, kateri med posamezne posestnike ni razdeljen. Od tega sveta toraj plačuje gruntni davek edino le Svetnaves. G. Krasnik je hotel breme naložiti tudi posestnikom v Kapli. Brž ko ne si je mislil, ker z menoj ne volijo, naj pa za to plačujejo. Tirjal je toraj doneske kot: „Gemeinde-Grundsteuer“. Rad bi stavil vprašanje, ali uči liberalizem ali nemškutarija tako, da se morajo ljudem taka plačila nakladati, katerih plačevati niso dolžni? Jezi pa se nekdo v Svetnivesi na g. župnika v Kapli

in pravi, prej je bilo vse v redu, zdaj so pa oni vse v nered spravili. Gotovo lep red bi moral biti, ko bi posestniki v Kapli plačevali „Gemeinde-Grundsteuer“ za Svetnovos in za odpeljavo vode toliko, kolikor bo g. Krasnik zahteval. Ali posestniki v Kapli so meni pravili, da so gospodu župniku prav hvaležni, ker so je opozorili na ta nepostavna plačila. Posestniki sami pravijo, da so imeli prej od svojih travnikov veliko kislega sena, zdaj pa nimajo ne kislega in ne sladkega. Vrh tega imajo še vsled rova škodo; nekemu kmetu so njivo z rovom tako prerezali, da ne more več orati, toraj mora njivo v celini pustiti. Mosta čez rov mu niso napravili, tako da ta posestnik do kosa onkraj novo izkopanega rova še pota nima. Odškodnine mu do sedaj tudi niso dali nobene. Tako gospodarijo pri nas liberalci.

Iz Libuč. (V slovo č. g. Hribarju!) Prijubljeni kaplan g. Jožef Hribar so nas zapustili, ker so poklicani na drugo mesto, in sicer med Nemce. Za tem gospodom nam je resnično žal, ker so bili tako ponižni, prijazni in dobri ter nam dali tudi mnogo lepih nauk. Zato smo bili vsi žalostni, ko so na god Marijinega rojstva od nas slovo jemali. Mnogi poslušalci so se razjokali. Bog povrni gospodu Hribarju ves trud! Naj bi prišli kmalu zopet med nas Slovence nazaj!

Iz Ljubljane. (Družbi sv. Cirila in Metoda) so poslali: Pivška podružnica s sedežem v St. Petru 24 gold. 31 kr.; g. Ferdo Špiler v St. Petru nabirek 3 gld. pod geslom: Bog in narod! ženska podružnica v Ormožu 29 gld. 72 kr.; č. g. Matevž Preželj, župnik v Malčicah, 5 gld.; č. g. Ivan Tomazič, mestni župnik v Škofji Loki, 10 gld.; moška podružnica pri sv. Juriju ob južni železnici 21 gld. 56 kr.; podružnica za Bled in okolico 55 gld. 24 kr.; trnovskobistriška podružnica 35 gld., ženska podružnica v Kranju 29 gld. 50 kr. kot preostanek nabirka za vsprejem skupščinarjev; slavno kmetijsko bralno društvo v St. Vidu na Dolenjskem 100 gld.; podružnica v Komnu 13 gld. 40 kr.; podružnica Šmarje pri Jelšah 41 gld.; podružnica za Šteben in okolico v Ziljski dolini 20 gld.; č. g. Jos. Rozman, kapelan v Spod. Dravogradu, 12 gld. 35 kr.; gospod notar Hudovernik v Kostanjevici 14 gld. iz nabiralnika ondotne Narodne Čitalnice; podružnica Gorenjska dolina 35 gld., vmes je 5 gld., ktere so darovali Savski pevci, sodelajoči pri veselici dné 18. vel. srpana v Kranjski Gori; podružnica Slovenji Gradec 17 gld.; šentpeterska ženska podružnica v Ljubljani za kokarde, spečane na glavni skupščini v Kranju, 100 gld.; podružnica za Apače in okolico 36 gld. 70 kr.; mesto venca na grob pravniku Janku Vencajzu č. g. Ivan Čebašek, kapelan v St. Vidu pri Zatični, 5 gld.; in slavna odbora šentpeterske moške in ženske podružnice v Ljubljani 11 gld. (22 kron, ker je bil pokojnik star 22 let); podružnica Slovenska Bistrica 25 gld.; g. nadučitelj Rad. Knaflič in g. učiteljica Knafličeva pri Sv. Lenartu pri Laškem Trgu 1 gld. mesto brzojavnega pozdrava skupščini Zaveze slovenskih učiteljskih društev v Novem Mestu. — Iskreno zahvalo vsem darovalcem in posebno šentpeterskim rodoljubnikom! Živeli nasledniki!

— (Za slovensko šolo šolskih sester v Velikovcu) so poslali: Trnovsko-bistriška podružnica 25 gold. 10 kr.; g. dr. Anton Mihalčič, predsednik ljutomerske podružnice, 50 gld.; mesto da bi poslali brzojavke k slovostima v Ptuj in Kranj, so zložili gg. Vivod, Rogina, Vaupot, Sajč, Vranč, Znidaršič Jos., Znidaršič Fr. in F. K. v Slovenjem Gradcu 4 gld. 50 kr.; podružnica v St. Janžu v Rožni dolini 6 gld. 6 kr.; neimenovana Gorenjca 3 gld. 26 kr. — Živeli rodoljubni darovalci in njih nasledniki!

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Iz Krškega. (Centralna posojilnica slovenska) razglašala: Ker je opravljeni red našega zavoda neka posojilnica tako razumela, kakor da bi bila „Centralna posojilnica slovenska“ le posredovalni zavod za c. k. poštno hranilnico, moramo to nesporazumljenje tako popraviti, da se denarji, vloženi za nas v c. k. poštno hranilnico, nakažejo za druge posojilnice, v prvi vrsti za tiste, ktere jih potrebujejo; v drugi vrsti se pa nakažejo takim zavodom, kteri več varnosti dajejo. — Vsaka hranilna vloga torej, ktera se nam pošlje, obrestuje se ne z 2%, ampak s 4¼%, in sicer že s 15. dnem meseca vlaganja oziroma s 1. dnem prihodnjega meseca: Sicer pa svetujemo slavnim posojilnicam, da kot zadrugnice pristopajo, in plačajo vsaj 100 gld. deleža, kteri se bodo tudi obrestoval, in 5 gld. pristopnine.

Iz Štajerske. (Sadjerejci, pozor!) Zunaj Avstrije je letos malo sadja, zato je pričakovati, da bo sadje drago. Sadjarji, ki so kaj prida priredili, naj se toraj s prodajanjem ne prenačijo in naj ne dajo blaga pod ceno. Tudi se svarijo, da naj ne jemljejo nobene „are“ na sadje. Kedar tak agent potem po blago pride, najde kako napako, da blago ni tako lepo, kakor je mislil itd. ter hoče od dogovorjenega kupa veliko odtrgati, in kdor se mu ne podá, pusti mu blago in gre, — boljši kupci so pa med tem že odšli, sadje pa kmetu ostane neprodano. Prodajte toraj le takemu, ki precej vse pogleda, kupi in tudi vse precej plača. Če je blago plačano, potem naj pride ponj kedar hoče. Če pa noče ali ne more vsega na enkrat plačati, tudi are ni treba od njega vzeti, da vam ostanejo proste roke nasproti drugim kupcem.

Iz Dunaja. (Važno za duhovnike!) Ministerstvo je potrdilo pravila novega društva, ki se je tukaj ustanovilo pod imenom „Emeriten-Verein des katholischen Clerus“, Wien XIII. Hietzing, Pfarrhof. To društvo bo duhovnikom priskrbelo pokojnino na starost, ako bodo hoteli v mladih letih uplačevati, kolikor se je izračunilo. Ker

imajo mnogi duhovniki prepričlo pokojnino, zato je bilo to društvo potrebno, in je pričakovati, da v kratkem svoje delovanje prične in se krepko razvije. Da to ni kaka sleparija, porok so nam imena ustanovnikov: msgr. dr. J. Scheicher, R. G. Himmelsbauer, J. Stauracz.

Politični pregled.

Volitve za dunajski mestni zbor so se srečno dovršile za krščansko stranko. Vsaki razred voli 46 odbornikov. V 3. razredu je bilo voljenih 46 kristjanov, pa noben liberalcev; v 2. razredu 32 kristjanov in 14 liberalcev. O volitvi v 1. razredu bomo prihodnjic poročali. Toliko je že zdaj gotovo, da pride Dunaj v krščanske roke, Judi in brezverci pa zgubijo svojo oblast, zdaj enkrat na Dunaju, sčasoma pa po celem cesarstvu in če Bog dá tudi po drugih državah. Če krščanski može na vrh pridejo, bodo bolj modro in pravično vladali, zato se smemo tolažiti, da bomo doživeli boljše čase. — Svitli cesar pridejo v Zagreb dné 13. vinotoka. Hrvatje delajo velike priprave, da svojega vladarja častno sprejmejo. — Na Češkem bodo volitve za deželni zbor prihodnji mesec. — V Dalmaciji je zmerna hrvatska stranka dva sedeža pridobila, Srbi pa enega; zgubili pa so te tri sedeže hrvatski radikalci. — Pri deželnozbornih volitvah na Goriškem niso Slovenci nobenega sedeža pridobili in tako ostanejo še vedno v manjšini, čeravno je v deželi 130.000 Slovencev in le kakih 80.000 Lahov. Prej ne bo bolje, dokler ne bo Gorica slovenska. — Laški mestni zbor v Gorici se še vedno brani slovenske šole, čeravno mu je šolska oblast ukazala, da jo mora do 15. kimovca odpreti. To je čudno, kako smejo Lahi z državnimi oblastnjami norec briti; kakšno vpitje bi bilo, ko bi Slovenci kaj takega poskusili! — Pravijo, da ima prihodnji ministerski predsednik grof Baden žele izdelan načrt za nov volilni red. Predložil ga bo državnim zbornicam v potrjenje. Ako ga tista ne sprejme, bo državni zbor razpuščen, novi volilni red siloma v veljavo postavljen, in nove volitve se bodo vršile po tem redu. — Štajerski cesarski namestnik baron Kubeck pojde bojda v pokoj, na njegovo mesto pa bi imel priti markiz Bacquehem. — Ogerski škofje so izdali skupen pastirski list zoper civilni zakon.

Laški prekucuhi, njim na čelu kralj in vlada, so dné 20. kimovca praznovali 25 letnico, odkar so sv. Očetu papežu siloma po roparsko ugrabili mesto Rim. Sv. Oče pa so na tihem za nje molili. Zadnji pa še ni ustrelil, kajti Kristus je rekel apostelnom: „Vi bote jokali in žalovali, in svét se bo veselil; pa vaša žalost se bo v veselje spremenila, in tistega vam nihče ne bo vzela.“ Po celem katoliškem svetu so se tisti dan opravljale molitve za sv. Očeta. Avstrijski škofje so poslali papežu skupno pismo, v katerem protestujejo zoper krivico, ki se jim je storila. Neka gospa na Dunaju je sv. Očetu poslala 1000 gld. Se protestanti (lutri) v Greizu na Nemškem so spisali enak protest (ugovor). — Punta v Macedoniji še vedno ni konec; Turki počenjajo bojda strašne grozovitosti. — Tudi v Maroki je ustaja.

Gospodarske stvari.

Kako odpraviti moštu grenkost? Marsiktero sadje daje sicer dosti mošta, pa preveč grenak je, kadar se zavre. Temu je lahko pomagati, če kupimo v dotični prodajalnici nekaj sladkornega izvlečka, imenovanega „Sacharin“, in sicer se prodaja v zavitkih po 30 kr. Jeden zavitek zadostuje za 50 do 100 litrov mošta po razmeri grenkosti, ter ima sladu za kilo navadnega sladkorja in se lahko tudi drugje mesto sladkorja rabi. Treba pa je natočiti v kupico mošta, nato mu dodati po jeden prašek ter čakati, da se staja in še le potem viliti v polovnjak. Seveda to je svetovati le pri takem moštu, ki je od narave grenak, ne pa da bi bil cikast. Sacharin prodaja se po večjih krajih po prodajalnicah. „Dom.“

Živinski sejmi meseca vinotoka.

Dné 3. vinotoka v Celovcu; 4. v Ukvah; 5. v Trbižu; 7. v mestu St. Vidu, v Malestičah, v Čajni in Grebinju; 12. na Brdu ob Zili; 14. v Doberli vesi in v Wolfsbergu; 18. v Guštanju; 21. v Trbižu, v Črni in v Celovcu (za konje); 28. vinotoka v Železni Kapli in v St. Mohorju.

Novi čar.

Na Koroškem. Za pogorelec v Brežah so podarili svitli cesar 4000 gld. — Na shodu „bauernbunda“ v Borovljah ni šlo tako gladko, kakor navadno, ker je prišlo tudi mnogo Slovencev in so krepko ugovarjali. Obširno poročamo prihodnjic.

— Občino „Dolče ves“ so prekrstili v „Žihpolje“. — V Svetni vesi je posestnik Preglej nanagloma umrl. — Pri Blatogradu si je Pahernikov sin z britvijo trebuh prerezal. — V Ziljski dolini je rumunska vlada nakupila več lepih kobil in celakov ter jih dobro plačala. (Po 600 do 1000 gld.) Menda jih potrebuje za plemo. — Vodja tukajšne pripravnice g. Rudolf Ekhart je premeščen v Krems. — Na sv. Višarjih se je ponesrečil 80leten romar iz Goriškega. — Na Vrbskem jezero je bilo zadnje tedne nad 6000 tujev. — Koroški fužinarji se jezijo, da hoče kranjska obrtna družba ustanoviti v Trstu velike fužine in prositi še za olajšavo pri davkih. Kupčijska zbornica v Celovcu je odposlala ugovor na ministerstvo, naj oproščena od davkov ne dovoli, ker bodo nove fužine koroškim delale hudo konkurenco. — Bankir Zupan je kupil graščino „Ehrenhausen“ pri Celovcu. — Pogorelec v Cavsnik v Triblenjah pri Šmarjeti Rožni. — Razstava perutnine je bila te dni v Celovcu. Videti je bilo marsiktero lepo in redko žival. — Celovski volilci so imeli zadnji pondeljek zborovanje, da bi si izbrali kandidata za državno poslanstvo. Ponudili so se župan dr. Posch, profesor Meingast in urednik Dobernig. Ker so bili pri shodu večidel nacionalci, izrekla se je večina za Dobernig-a. Mi pa dvomimo, da bi Dobernig pri pravi volitvi zmagati zamogel. Razgovor je bil prav zanimiv. Dr. Hiebler jim je v obraz rekel: „Marsikteri iz teh mladih gospodov se dela danes najhujšega Nemca, pa je bil včeraj še Slovenec,“ in to je resnica. Pri naših nemških nacionalcih imajo prvo besedo slovenski izneverjenci a la Dobernig, dr. Krajnc itd., okoli kterih se suče tudi dr. Schuhmann, sin kranjskega deželnega šolskega nadzornika v Ljubljani. Tužna nam majka!

Na Kranjskem. Posojilnice snujejo v Šent-Kancjanu na Dolenjskem in v Rovtah pri Logatcu. — V Ribnem pri Bledu je strehokrovec Zupanc raz streho padel in se ubil. — Rujavi premog je našel grof Margheri na svojem posestvu v St. Petru pri Novem mestu. — Tudi pri Ilirski Bistrici so začeli kopati rujavi premog. — Novo farno cerkev bodo zidali v Šmartnem pri Litiji. — Zlato mašo so obhajali č. g. župnik Preželj v Mavčičah. — Na Šmarni gori so umrli župnik Štrukelj. — V Gotni vasi pri Novem mestu je strela ubila 17-letnega fanta.

Na Štajerskem. Viničarsko šolo mislijo ustanoviti v Ljutomeru. — V Celju je umrl rodoljubni učitelj B. Kregar. — Graščino Kotinje v Gaberjih pri Celju je kupil dr. Dečko za 26.000 gld. — Pri Podčetrtku sta dva orožnika nekega tihotapca v ječo gnala. Med potjo ju napadejo štirje potepi s kamenjem in enega orožnika smrtno ranijo. Tihotapec je pa ušel. — Nemškutarji so upili in še upijejo, da je bila slovenska gimnazija v Celju nepotrebna. Po zobeh jih je pa udarilo letošnje upisovanje: v prvi razred slovenske gimnazije je bilo sprejetih 89 učencev, v prvi razred nemške gimnazije pa 67; za pripravljavni razred, kjer so se slovenski učenci prej eno leto nemško učili, da so potem mogli ustopiti v prvi razred nemške gimnazije, se je oglasilo samo 6 učencev. Ta pripravljavni letnik torej odpade. — Pogorelec je Travnikar v Pišecah. — Pri Reichenburgu je neka 43letna žena v Savo skočila zavolj zgubljene pravde. — V Mariborski okolici se je prikazala trtna us.

Na Primorskem. V Trstu je dr. Ribar kot nov odvetnik odprl svojo pisarno. — V Istri je dolga suša vinogradom škodovala. Tudi na Goriškem se s trgatvijo nič kaj ne pohvalijo. — Na Goriškem je bilo zadnji čas veliko prepira zavolj volitev. Namesto da se Slovenci med seboj pripravajo, naj bi rajši hiše v Gorici kupovali, da bi slovenska dežela tudi slovensko glavo dobila.

Po drugih deželah. V Jukatenu (Amerika) je bil hud potres; 71 hiš se je podrlo, 153 ljudi je našlo smrt pod razvalinami. V Korajnanu je 95 oseb mrtvih in 37 hiš porušenih. V Kačuti je našlo smrt 110 ljudi. — V mestu Wildeshausen na Nemškem je pogorelo 47 hiš. — V Carigradu je kolera. — Pri Odravi sta dva vlaka vkup trčila; 8 oseb je mrtvih, 45 ranjenih. — Pri Suhovki na Ruskem sta dva vlaka vkup trčila; 26 ljudi je mrtvih. — V severni Ameriki imajo dobro letino. Tega se skoro veseliti ne moremo, ker utegnejo zopet nižje pasti naše žitne cene. — Rusi mislijo kanal kopati med baltičkim in črnim morjem. Denarja bo treba 200 milijonov rubljev. — V Mali Aziji je bil hud potres. Več mest je čisto porušeni; mnogo ljudi je konec vzelo. — Iz Amerike se poroča o velikih gozdnih požarih. — Zlato rudo so našli v južni Afriki.

Duhovniške zadeve v Krškej škofiji.

Faro Pokrče bo začasno oskrboval č. g. R. Pernè. — Dekanijska svetovalca sta postala č. g. Jan. Jandl, župnik v Glinskem Dvoru (Glanhofen), in č. g. Andr. Kranjc, župnik v Osijah. — Faro Zgornji Dravograd je dobil č. g. Jožef Habernik,

do zdaj župnik v Nemškem Bleibergu. — Č. g. Jožef Homan gre za kaplana v Šmihel pri Wolfsbergu. — Razpisane so fare: Pokrče do 19. vinotoka, sv. Jedert pri Wolfsbergu in Zvinica (Zweinitz) do 21. vinotoka.

Št. 12491.

Klic na pomoč!

Dne 3. mal. srpana se je nad mesto Breže in okolico vsula grozna toča, ki je pokončala skoraj vse poljske pridelke. Vsa dolina je bila kakor s snegom pokrita.

Dne 16. kimovca pa je nad ubogo mesto prišla še druga nesreča: začelo je goret, in ker je bil veter, se je požar tako hitro širil, da je ukončal nad 60 poslopij z vso hišno opravo in spravljeno zalogo; zavolj hitrosti, s katero se je ogenj širil, se ni dalo mnogo kaj rešiti. Po teh dveh velikih nesrečah je nastala v mestu tolika beda, da se e. k. deželna vlada, naprošena po brežkem občinskem zastopu, primorano čuti, potrkati na dobra srca koroških prebivalcev in prositi jih pomoči za Brežane. Doneske bodo pobirali občinski (županski) uradi. Naj bi se oglasilo obilno človekoljubnih darovalcev.

C. k. deželna vlada.

V Celovcu, dne 19. kimovca 1895.

C. k. deželni predsednik:
baron Schmidt-Zabierow.

Vabilo.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Haber in okolico v Medgorjah napravi v nedeljo dne 6. vinotoka 1895 ob 5. uri popoldne v Martinčevi gostilni v Habru svoj **letni občni zbor** po sledečem dnevnem redu: 1. Pozdrav predsednikov. 2. Slavnostni govor. 3. Narodnost in zavednost. 4. Poročilo blagajnika in tajnika. 5. Sprejem in vpisovanje novih udov in pobiranje doneskov. 6. Volitev odbora. 7. Prosta zabava. Slovenci in Slovenke na svidenje v obilnem številu.

Odbor.

Loterijske srečke od 21. kimovca.

Dunaj 64 76 34 61 20
Gradec 6 8 11 35 65

Tržne cene v Celovcu.

Ime blaga	na birne		na hektolitre	
	gld.	kr.	gld.	kr.
pšenica	5	40	6	75
rž	4	40	5	50
ječmen	3	50	4	35
oves	2	35	2	90
hejda	3	60	4	50
turšica (sirk)	4	30	5	35
pšeno fižol	7	—	8	75
repica (krompir)	—	95	1	50
deteljno seme	—	—	—	—
grah	—	—	—	—

Sladko seno je po 2 gld. 20 kr. do 2 gld. 60 kr. Kislo 1 gld. 40 kr. do 2 gld. 10 kr., slama po 1 gld. 60 kr. meterski cent (100 kil). Frišen špeh je po 67 do 70 kr. kila, maslo in puter po 96 do 110 kr. — Pitane vole plačujejo mesarji po 35 do 37 gld. stari cent.

Razpisana je služba

organista in cerkovnika

v Libeličah blizu Spodnjega Dravograda na Koroškem. — Dohodki so dobri; združena je s službo mala kmetija in mogoč tudi postranski zaslužek. Posebno ugodno bi bilo za kakega rokodelca. — Prošnje naj se čim preje pošljejo farnemu predstojništvu v Libeličah (Leifling) na Koroškem.

Obrazne slike (portréte)

v oljnatih barvah in vsaki velikosti izdeljuje udano podpisani natančno po vsakršni fotografiji. Take slike se lepo podajo v okvirih kot olepšava izb in so pripravne kot darila za poroke, godove, rojstvene dni in druge prilike.

Za rajnimi so najlepši in večer spomin.

Slike se naredijo po fotografijah tudi, če so tiste že nekoliko obledele, in celo po takih, kjer je več oseb skupaj fotografiranih. Fotografije se nepoškodovane vrnejo. — Za dobro podobnost (sličnost) se jamči. Tudi slikam podobe svetnikov v vsakršni velikosti.

M. Ogerčnik v Celovcu,
kolodvorske ulice (Bahnhofstrasse) šte. 35.

Služba mežnarja in organista

se odda v Timenici. Več pové cerkveno predstojništvo v Timenici.
Pošta: Škofjivdor (Pischeldorf in Kärnten).

P. n.

Bliža se jesen in zima, zato se usojam, opozoriti na moj izdelek, namreč na znane „Ditmarjeve svetilnice“, ki so znane po celem svetu ter se vedno še bolj razširjajo. Kdor ne napreduje, tak nazaduje! Tega načela sem se vedno držal ter sem svoje svetilnice vedno še **DITMARJEVE** zboljševal, da so zmirom lepše svetile, pa tudi leto za letom prijetnejšo obliko zadobile. To se mi je posrečilo v tako polni meri, da si oskrbijo povsodi, kjer potrebujejo močno, svetlo luč, pa iz gospodarskih ali krajnih uzrokov ne morejo upeljati svetilnega plina ali pa električne luči, moje petrolejske svetilnice. Po **PETROLEJSKE** sebno opozarjam na moje astralne svetilke, katerih ima ena sama toliko svetlobe, kakor 58 do 130 sveč. Te krasne svetilnice se priporočajo posebno za velike prostore, kakor za dvorane, gostilnice, kavarne, uradnice, šole, tovarne, delavnice itd. Moje svetilnice so raznovrstnih oblik, kakor jih ta ali oni za različno rabo potrebuje: so take, da se obesijo na strop, druge za na steno, druge stojne, druge za v rokah nositi in z njimi okrog hoditi, druge za ceste, druge za stebre itd. Tako zamorem vsakemu brž postreči, naj potrebuje svetilko za izbo ali klet, za lopo, ali za dvorišče ali za cesto.

Ditmarjeve svetilnice se lahko naročijo v vsaki boljši prodajalnici za glazevino, svetilnice itd.

R. DITMAR

c. k. priv. tovarna za svetilnice in druge rudninske izdelke na Dunaju

III., Erdbergstrasse 23—27, Schwalbengasse 2—4.

Važno

za čevljarje, sedlarje, jermenarje in šivilje: najboljšo in najcenejšo šivalne stroje vsake vrste, posamezne dele teh strojev in igle vsake vrste kakor tudi **železne blagajnice**, varne proti ognju in tatovom, prodaja podpisani in stroje tudi po ceni popravlja v svoji delavnici. Tovarniške cene.

Matija Planko
v Celovcu, Burggasse št. 12.

Hiša z enim nadstropjem,

na novo popravljena, sredi Celovca, posebno pripravna za kakega branjevca, mesarja, ključarja, sodarja, izdelovalca sode itd.; obsegajoča v prtiličju: klet, prodajalnice, izbo, kuhinjo, jedilno shrambo, še eno drugo izbo in skladišče (magacin); v I. nadstropju: 3 velike, svetle izbe na ulico in 2 manjši izbi pod streho z asfaltovim tlakom, še eno izbo in skladišče za žito, — se prodá za 8500 gld.; 5000 gld. zamore vknjiženo na hiši ostati. Več pové Peter Wilhelmer, branjevec, Priesterhausgasse št. 10 v Celovcu.

PETER MERLIN

„pri zlati krogli“
stara trgovska hiša za tržaško blago in železnino v Celovcu, Kosarnske ulice,
priporoča svojo veliko zalogo najboljših kave, sladkorja, petroleja itd. Prodaja tudi dobra vina, rum in druge žgane pijače, barve, izvrstno moko in južno sadje. Nadalje prodaja vsakovrstno orodje in posodo iz železa, pleha, bakra, cina itd. Za poštenost blagá se jamči; cene so nizke.

Tovarna za izdelovanje
Wietersdorfer-Portland in Roman-cementa
F. Knoch-a in dr. v Celovcu
priporoča svoj izborni cement, ki je še bolj trden, gost in trgovoren, kakor to zahteva avstrijsko inženirsko in stavbarsko društvo od najboljših vrst tega blaga.
Zaloge na Koroškem:
Amand Prosen v Celovcu, kosarnske ulice št. 24;
Julij Sommeregger v Beljaku, Italijanske ulice;
Janez Knaus v Št. Vidu na Glini;
J. M. Offner v Wolfsbergu.
Spričevala (zahvale) in ceniki gratis in franco.

VSI STROJI ZA POLJEDELSTVO!

pošilja pod jamstvom
in na poskušnjo po najnižjih cenah in pod najugodnejšimi pogoji!

Lito železo, surovo ali prirejeno, za vsakovrstne stroje.
Bogato ilustrovani 192 strani obsežni ceniki v slovenskem in nemškem jeziku na zahtevanje lakoj zastoj.

IG. HELLER, DUNAJ
PRATERSTRASSE 22 49.
Preprodajalci se iščejo.

Natorna vina,

dalmatincev, prav dober liter po 15 kr.; tirolec, italijan, oger, rudeče po 18 do 24 kr.; belo po 20 do 26 kr.; istrjanec iz Umage po 22 kr., zelo priporočila vreden za take, ki imajo malo krvi, v sodih 56 litrov več. Za pristnost jamčim.
Nadalje priporočam svojo zalogo moke iz I. pargnega mlina v Budimpešti v vrečah po 85 kil ter vse drugo tržaško blago, mast, žgane pijače itd. Vse prav dober kup.

Amand Prosen

v Celovcu, kosarnske ulice šte. 24.

IVAN SCHINDLER
Izdelovanje strojev in naprav
izdelal in popravil vsa vrste strojev za najboljšo kakovost in v najprilagodnejši plačilni pogodbi.
STROJE: SPRAVE, BRDJE, VSAKE VRSTE ZA KMETIJSKE, OBERTNIJSKE IN POŠTNE NAMEMBE
Cena 30 do 2000, primenljive na vsako potrebo.
Kataloge v slovenskem in nemškem jeziku na zahtevanje brezplačno zastoj.
Popravila se prenesajo na najboljše in najprimernejše izpeljavo.
Oskrbevanje posameznih skladov delov za stroje vsake vrste.
Naj se jate na napisi in oboroženo stroje.
IVANA SCHINDLER
Izdelovalec strojev
v Humbergu pri Dunaju.